

POLSKI ZWIĄZEK JEŹDZIECKI

SYSTEM ODZNAK JEŹDZIECKICH

Wydanie trzecie 2008

Odznaki jeździeckie

Polski Związek Jeździecki wprowadził w życie z dniem 01.01.2004 system trzystopniowej odznaki jeździeckiej – brązowej, srebrnej i złotej. Jego celem jest podniesienie jakości szkolenia podstawowego w klubach i sekcjach jeździeckich, poprawa bezpieczeństwa osób uczących się jeździć konno jak i już potrafiących siedzieć w siodle, a także zwrócenie uwagi całego środowiska „koniarzy” na prawidłowe, zgodne z zasadami wiedzy użytkowanie koni.

Przepisy o Wojewódzkiej Komisji Egzaminacyjnej oraz zasady organizacji egzaminów na odznaki jeździeckie

I. Przepisy ogólne o Wojewódzkiej Komisji Egzaminacyjnej

1. Egzaminatorzy muszą legitymować się przynajmniej uprawnieniami instruktora szkolenia podstawowego PZJ oraz uprawnieniami sędziego III klasy, a także cieszyć się dużym autorytetem w środowisku. Osoby te muszą znajdować się w wykazie szkoleniowców PZJ.
- 2.. Kandydaci na egzaminatorów, zaproponowani przez zarząd właściwego WZJ lub Zarząd PZJ, muszą przejść szkolenie prowadzone przez Centralną Komisję Egzaminacyjną dotyczące merytorycznej i formalnej strony przeprowadzania egzaminów na odznaki jeździeckie.
3. Przewodniczący Wojewódzkiej Komisji Egzaminacyjnej ma prawo proponować nowych członków komisji, zgłaszając ich kandydatury do zatwierdzenia przez zarząd Wojewódzkiego Związku Jeździeckiego. Po przeszkoleniu kandydatów są oni powoływani do składu WKE przez Centralną Komisję Egzaminacyjną.
4. Egzaminatorzy z danego Wojewódzkiego Związku Jeździeckiego tworzą Wojewódzką Komisję Egzaminacyjną.
5. Pracami Wojewódzkiej Komisji Egzaminacyjnej kieruje przewodniczący mianowany i zatwierdzany przez przewodniczącego Centralnej Komisji Egzaminacyjnej PZJ po uzgodnieniu z zarządem właściwego WZJ.
6. Wszyscy członkowie Wojewódzkiej Komisji Egzaminacyjnej otrzymają wraz z powołaniem imienne identyfikatory.
7. Za prawidłową pracę i dokumentację Wojewódzkiej Komisji Egzaminacyjnej odpowiada jej przewodniczący.
8. Wojewódzka Komisja Egzaminacyjna ściśle współpracuje z Zarządem właściwego WZJ, ale merytorycznie jest podporządkowana wyłącznie Centralnej Komisji Egzaminacyjnej PZJ.
9. Skład komisji odbierającej egzamin na terenie województwa każdorazowo ustala i zatwierdza przewodniczący Wojewódzkiej Komisji Egzaminacyjnej informując o tym Przewodniczącego Centralnej Komisji Egzaminacyjnej PZJ.
10. Dopuszcza się możliwość uczestnictwa w Komisji Egzaminacyjnej odbierającej egzamin na terenie województwa, uprawnionych przedstawicieli z innych województw, a także zdobywanie odznak przez kandydatów z innych województw.

II. Zasady organizacji egzaminów na odznaki jeździeckie

1. Przygotowanie do egzaminów może być prowadzone we wszystkich klubach i sekcjach jeździeckich, natomiast egzaminy na odznaki jeździeckie mogą się odbywać jedynie w ośrodkach posiadających certyfikaty PZJ.
2. Organizator egzaminu zgłasza do PZJ chęć organizacji egzaminu na Odznakę Jeździecką podając:
 - termin i miejsce egzaminu, zaakceptowane przez właściwy WZJ (powinny być ustalone z odpowiednim wyprzedzeniem) – zaleca się publikowanie terminów egzaminów na odznaki jeździeckie w kalendarzach zawodów WZJ. Zakłady Hodowli Koni Akademii Rolniczych oraz Technika Hodowli Koni termin egzaminu uzgadniają bezpośrednio z Centralną Komisją Egzaminacyjną, która ustala nazwiska egzaminatorów z przewodniczącym właściwej terytorialnie Wojewódzkiej Komisji Egzaminacyjnej;
 - imienną listę kandydatów do egzaminu z podaniem daty i miejsca urodzenia oraz miejsca zamieszkania (około 2-3 tygodnie przed egzaminem);
 - wraz z imienną listą organizator przesyła dowód wpłaty na rzecz PZJ opłaty egzaminacyjnej w wysokości 25 PLN od każdego z kandydatów zgłoszonych do egzaminu.
3. PZJ przesyła organizatorowi egzaminu indywidualne protokoły egzaminacyjne wraz z dwoma kopiami listy kandydatów. Protokoły wydawane są osobno dla każdego kandydata (oryginał i kopia).
4. Podczas egzaminu Przewodniczący komisji może sprawdzić dane osobowe kandydata na podstawie dokumentu z fotografią.
5. Podczas egzaminu Przewodniczący komisji wypełnia protokoły egzaminacyjne, wpisując zaliczenia kolejnych jego części:
 - ujeżdżeniowej;
 - skokowej – kandydat może przystąpić do niej pod warunkiem zaliczenia części ujeżdżeniowej;
 - teoretyczno-praktycznej.
6. W trakcie egzaminu praktycznego Przewodniczący komisji wpisuje do arkusza oceny jeźdźca wszystkie uwagi i oceny dotyczące jego przejazdu. Arkusz ten otrzymuje zainteresowany po zakończeniu egzaminu.
7. Oryginał protokołu egzaminacyjnego podpisany przez członków Komisji Egzaminacyjnej przekazany zostaje organizatorowi.
8. Kopię protokołu egzaminacyjnego wraz z arkuszem oceny otrzymuje egzaminowany. W przypadku nie zaliczenia całego egzaminu lub którejś jego części, egzaminowany zgłasza się z kopią protokołu na egzamin poprawkowy – przy zachowaniu okresu karencji - organizowany w najbliższym następnym terminie. Egzamin poprawkowy należy zdać nie później niż w ciągu 12 miesięcy. Po egzaminie poprawkowym kopia protokołu egzaminacyjnego pozostaje u organizatora tegoż egzaminu. Nie zdanie egzaminu poprawkowego powoduje konieczność rozpoczęcia całej procedury od nowa – zgłoszenie na listę egzaminacyjną, konieczność ponownego wniesienia opłaty 25 PLN itd.
9. Po zakończeniu egzaminu Przewodniczący Komisji wysyła niezwłocznie do PZJ zbiorczy protokół egzaminacyjny z adnotacją przy każdym nazwisku o zaliczeniu lub nie zaliczeniu egzaminu.
10. Organizator egzaminu przesyła do PZJ:
 - kopię listy uczestników (jak w p.7);
 - oryginały indywidualnych protokołów egzaminacyjnych wszystkich zdających osób

- ewentualnie kopie indywidualnych protokołów egzaminacyjnych tych osób, które zdawały egzamin poprawkowy;
11. Po otrzymaniu dokumentów PZJ wystawia legitymacje i wraz z Odznakami przesyła je do organizatora egzaminu.
 12. Przebieg egzaminu może być kontrolowany przez przedstawiciela Centralnej Komisji Egzaminacyjnej lub upoważnionego członka Zarządu PZJ
 13. Organizator egzaminu powinien zadbać o uroczyste wręczenie legitymacji i odznak.
 14. Koszty związane z przeprowadzeniem egzaminu – przejazdy, wyżywienie, noclegi i wynagrodzenie egzaminatorów (wg zasad ryczałtów sędziowskich) oraz inne opłaty organizacyjne mogą być pokryte ze środków własnych organizatora lub z opłat pobranych od uczestników egzaminu. Dodatkowa opłata pobierana od zdających na pokrycie kosztów egzaminu nie powinna przekraczać wysokości kwoty wnoszonej przez nich na rzecz PZJ.
 15. Wyniki egzaminów organizowanych z naruszeniem powyższych zasad nie będą uznawane.

III. Wytyczne do przeprowadzania egzaminów na odznaki jeździeckie

W czasie egzaminu egzaminatorzy porównują umiejętności jazdy konnej z wymaganiami klasycznej sztuki jeździeckiej, opisanymi w podręcznikach zaakceptowanych przez Polski Związek Jeździecki. Oceny egzaminatorów są ostateczne.

- **ocena umiejętności ujeżdżeniowych** - ocenia się, czy poprzez prawidłowy dosiad jeźdźca i poprawne użycie pomocy, praca z koniem jest prowadzona zgodnie ze skalą szkoleniową.
- **ocena umiejętności w skokach** - oceniany będzie prawidłowy pósiad i dosiad skokowy, pokonywanie cavaletti i skoki przez pojedyncze przeszkody. Ocenie podlega również zachowanie jeźdźca pomiędzy przeszkodami (utrzymanie optymalnego tempa, prawidłowe wyjeżdżanie zakrętów, przypisana liczba skoków galopu pomiędzy przeszkodami, znalezienie miejsca prawidłowego odskoku), a także styl skoku.
- Wzorowy dosiad skokowy i oddziaływanie jeźdźca są najważniejszymi kryteriami oceny.
- **ocena wiadomości teoretycznych** – Pytania na egzaminie teoretycznym – po jednym z każdego rozdziału - mogą być zadawane tylko z opublikowanego na stronie internetowej PZJ zestawu pytań i odpowiedzi, dostosowanego do poziomu danej odznaki.
- Szczegółowe kryteria oceny oparte są o „Wytyczne do przeprowadzania egzaminów na szkoleniach jeździeckich”.

Z egzaminu praktycznego (z części odpowiadającej uprawianej dyscyplinie) na Odznakę Brązową i Srebrną są zwalniani zawodnicy posiadający aktualną, dowolną klasę sportową.

Kandydaci w wieku powyżej 45 roku życia mogą być zwolnieni ze zdawania części skokowej egzaminu na Brązową Odznakę. Odznaka zdobyta tym trybem może być podstawą do wydania licencji zawodnika jedynie w dyscyplinie ujeżdżenia.

Wymagania egzaminacyjne

1. Odznaka Brązowa

Przygotowanie do egzaminu może być prowadzone we wszystkich klubach i sekcjach jeździeckich, natomiast egzamin na Odznakę Brązową może być prowadzony tylko w certyfikowanym ośrodku jeździeckim.

Minimalny wiek egzaminowanego – 8 lat.

Egzamin końcowy jest przeprowadzany przez 2 członków Wojewódzkiej Komisji Egzaminacyjnej.

Egzamin składa się z dwóch części:

a. część praktyczna:

- prawidłowe podejście do konia;
 - prawidłowe odczytanie i interpretacja reakcji konia;
 - prowadzenie w rękę i wiązanie;
 - siodłanie i kielznanie, podstawowe dopasowanie rzędu;
 - pokazanie na czworoboku (wg załączonego programu) podstawowych trzech chodów konia w prawidłowym dosiadzie ujeżdżeniowym i z prawidłowym użyciem pomocy.;
- Kielznanie wędzidłowe, dopuszczalne jest użycie wodzy pomocniczych (wytoka, wypinaczy), ochraniaczy i jazda z batem, używanie ostróg jest niedozwolone,*
- pozytywne zaliczenie części ujeżdżeniowej jest warunkiem koniecznym do przystąpienia do części skokowej, podczas której należy pokonać 4 pojedyncze przeszkody o wysokości 70 cm, w tym jedna przeszkoda to cavaletti ułożone z trzech dragów z kopertą pokonywana z klusa (wysokość przeszkód dla kuców – zależna od kategorii kuca, maksymalnie 60 cm);
Drugie nieposłuszeństwo i pierwszy upadek – eliminują.
 - pokazanie galopu w pólśiadzie na odcinku co najmniej 200 metrów zakończonym zatrzymaniem (przez klus) przed określoną linią.

Z egzaminu praktycznego (z części odpowiadającej uprawianej dyscyplinie) na Odznakę Brązową zwalniani są zawodnicy posiadający aktualną, dowolną klasę sportową.

Kandydaci w wieku powyżej 45 roku życia mogą być zwolnieni ze zdawania części skokowej egzaminu na Brązową Odznakę.

b. część teoretyczna – tematy:

- zachowanie konia;
- prawidłowe zachowanie się przy koniu i podstawy pielęgnacji;
- podstawy żywienia i technika żywienia;
- podstawy zdrowia konia;
- podstawy eksterieru, maści i odmiany;
- podstawy teorii jazdy konnej;
- dosiad i jego rodzaje;
- rodzaje pomocy;
- podstawowe figury na ujeżdżalni;

- zasady zachowania na ujeżdżalni;
- sprzęt jeździecki i strój do jazdy.

Pytania na egzaminie teoretycznym - po jednym z każdego rozdziału - mogą być zadawane tylko z opublikowanego wcześniej na stronie internetowej PZJ zestawu pytań i odpowiedzi, dostosowanego do poziomu odznaki.

Oceną za każdą część egzaminu jest „zaliczony” lub „nie zaliczony”. (Zaliczać powinno wykonanie programu z notą 5,0 i minimum połowa prawidłowych odpowiedzi na zadane pytania).

Nie zdany cały egzamin lub jego nie zaliczona część może być zdawana powtórnie w najbliższym następnym terminie na terenie WZJ.

PRÓBA UJEŹDŻENIA do ODZNAKI BRĄZOWEJ		
Jeździec :		
Nazwa konia:		
czworobok 20x40m	Czas orientacyjny - 4 min.30 sek.	Kielznanie - wędzidłowe

Lp.		Program	uwagi
1	A X	Wjazd stępem pośrednim Zatrzymanie, ukłon, ruszyć stępem pośrednim	
2	C MB	W prawo Kłus roboczy anglezowany	
3	BEB	Koło w prawo o śr. 20m W tym – EB - kłus roboczy ćwiczebny (pół koła o śr. 20m)	
4	Przed B	Zagalopowanie z prawej nogi na wprost	
5	BFAKEH Pomiędzy H i C	Galop z prawej nogi Przejście do kłusa roboczego anglezowanego	
6	CM MXK	Kłus roboczy anglezowany Zmiana kierunku kłusem roboczym anglezowanym	
7	AXA	Koło w lewo o śr. 20m w pólśiadzie	
8	AFB BE Przed E	Kłus roboczy ćwiczebny Pół koła Zagalopowanie z lewej nogi na wprost	
9	EKAFBM Pomiędzy M i C	Galop z lewej nogi Przejście do kłusa roboczego anglezowanego	
10	CHE	Kłus ćwiczebny	
11	E	Zatrzymanie, 5' nieruchomość, ruszyć stępem pośrednim	
12	EK K	Stępem pośrednim Przejście do kłusa roboczego anglezowanego	
13	A X	Na linię środkową Zatrzymanie, ukłon	
		Opuścić czworobok stępem na długiej wodzy w A	

Pomyłki	
I – 0,2	
II – 0,4	
III - eliminacja	

Podpis Sędziego

**Karta oceny
egzamin praktyczny na Odznakę Brązową**

Jeździec.....

1. ocena umiejętności ujeżdżeniowych - ocenia się, czy poprzez prawidłowy dosiad jeźdźca i poprawne użycie pomocy, rysunek figur na ujeżdżalni odpowiada przepisany kryteriom

UWAGI:

Ocena:.....

2. ocena umiejętności w skokach - oceniany jest prawidłowy pólśiad i dosiad skokowy, pokonywanie cavaletti i skoki przez pojedyncze przeszkody, a także sposób przejścia do zatrzymania. Ocenie podlega również zachowanie jeźdźca pomiędzy przeszkodami (utrzymanie optymalnego tempa, prawidłowe wyjeżdżanie zakrętów, znalezienie miejsca prawidłowego odskoku), a także styl skoku.

Wzorowy dosiad skokowy i oddziaływanie jeźdźca są najważniejszymi kryteriami oceny.

UWAGI:

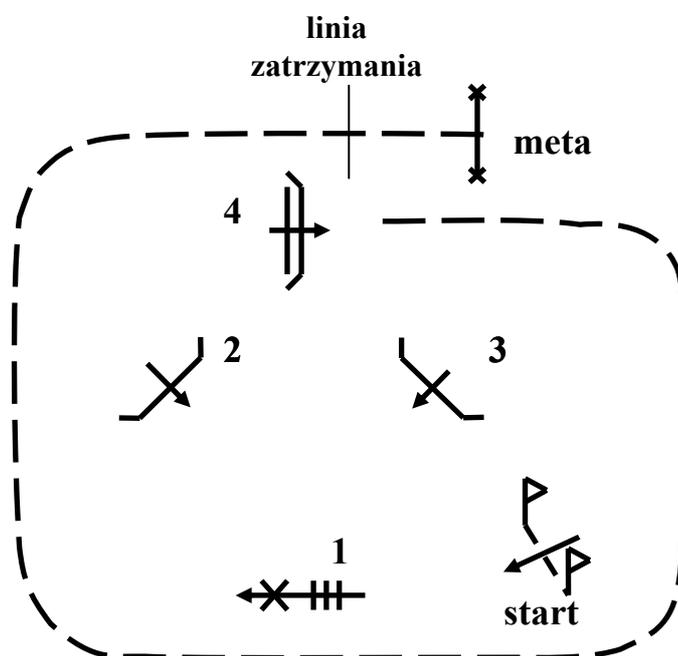
Ocena:

Podpisy komisji oceniającej egzamin

Załącznik

a Ustawienie przeszkód do egzaminu na odznakę brązowa

1. koperta 50 cm z 3 drągami – najazd z klusa
 2. stacjonarna 70 cm
 3. stacjonarna 70 cm
 4. okser 70x70cm, szer. 70 cm
- - - linia galopu w pólśiadzie z zatrzymaniem przed linią mety

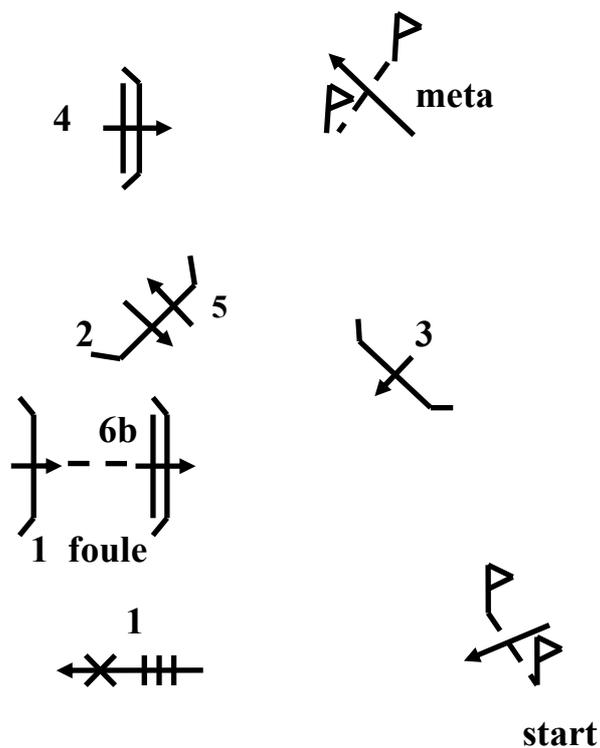

Uwaga!
Kuce – wysokość przeszkód zgodna z kategorią kuca – **maksymalnie 60 cm**

b. Ustawienie przeszkód do egzaminu na Odznakę Srebrną

1. koperta 60 cm z 3 koziolkami – najazd z klusa
2. stacjonarna 80 cm
3. stacjonarna 80 cm
4. okser 70x80 cm, szer. 80 cm
5. stacjonarna 80 cm
6. szereg – a. stacjonarna 70 cm
b. okser 75x80 cm, szer. 80 cm

Uwaga:
wysokość
przeszkód dla
kuców 70 cm.

2. Odznaka Srebrna

Przygotowanie do egzaminu może być prowadzone we wszystkich klubach i sekcjach jeździeckich, natomiast egzamin na Odznakę Srebrną może być prowadzony tylko w certyfikowanym ośrodku jeździeckim.

Do egzaminu mogą przystąpić posiadacze Odznaki Brązowej po upływie co najmniej trzech miesięcy od daty jej uzyskania (daty egzaminu).

Egzamin końcowy jest przeprowadzany przez 2 członków Wojewódzkiej Komisji Egzaminacyjnej.

Egzamin składa się z trzech części:

- a. część ujeżdżeniowa – wykonanie czworoboku klasy P (program P-4 zmodyfikowany) z notą 5,0 (niedopuszczalne jest używanie jakichkolwiek wodzy pomocniczych)
- b. część skokowa – pokonanie 6 przeszkód o wysokości 80 cm (w tym jedna kombinacja podwójna), ustawionych wg określonego schematu (maksymalna wysokość przeszkód dla kuców – 70 cm).
Drugie nieposłuszeństwo i pierwszy upadek – eliminują.

Z egzaminu praktycznego (z części odpowiadającej uprawianej dyscyplinie) na Odznakę Srebrną zwalniani są zawodnicy posiadający aktualną, dowolną klasę sportową.

- c. część teoretyczna – tematy:
 - rozszerzone wiadomości z pielęgnacji, żywienia i zdrowia koni;
 - rozszerzone wiadomości z teorii jazdy konnej;
 - chody koni;
 - opis stosowanych pomocy podczas wykonywania poszczególnych ;
 - figury na ujeżdżalni;
 - podstawy teorii skoków przez przeszkody;
 - zasady jazdy w terenie;
 - pierwsza pomoc.

Pytania na egzaminie teoretycznym - po jednym z każdego rozdziału - mogą być zadawane tylko z opublikowanego wcześniej na stronie internetowej PZJ zestawu pytań i odpowiedzi, dostosowanego do poziomu odznaki.

Oceną za każdą część egzaminu jest „zaliczony” lub „nie zaliczony”. (Zaliczać powinno wykonanie programu z notą 5,0 i minimum połowa prawidłowych odpowiedzi na zadane pytania).

Nie zaliczona część ujeżdżeniowa egzaminu powoduje nie dopuszczenie do zdawania części w skokach.

Nie zaliczony egzamin może być zdawany powtórnie po upływie, co najmniej trzech miesięcy na terenie WZJ.

Nie zaliczona część egzaminu może być powtórnie zdawana również nie wcześniej niż po upływie trzech miesięcy, ale nie później niż po upływie jednego roku.

**Karta oceny
egzamin praktyczny na Odznakę Srebrną**

Jeździec.....

1. ocena umiejętności ujeżdżeniowych - ocenia się, czy poprzez prawidłowy dosiad jeźdźca i poprawne użycie pomocy, rysunek figur na ujeżdżalni odpowiada przepisany kryteriom

UWAGI:

Ocena :

2. ocena umiejętności w skokach - oceniany jest prawidłowy pólśiad i dosiad skokowy, pokonywanie cavaletti i skoki przez pojedyncze przeszkody, a także sposób przejścia do zatrzymania. Ocenie podlega również zachowanie jeźdźca pomiędzy przeszkodami (utrzymanie optymalnego tempa, prawidłowe wyjeżdżanie zakrętów, znalezienie miejsca prawidłowego odskoku), a także styl skoku.

Wzorowy dosiad skokowy i oddziaływanie jeźdźca są najważniejszymi kryteriami oceny.

UWAGI:

Ocena:

Podpisy komisji oceniającej egzamin

Załącznik

Klasa - P	Program - P- 4 - zmodyfikowany
Norma czasu - 5'45"	Nazwa - PROGRAM KRAJOWY
Czworobok - 20 x 60 m	Kiełzno - wędzidłowe

LP.		PROGRAM
1.	A	Wjazd kłusem roboczym
	X	Zatrzymanie, ukłon, ruszyć kłusem roboczym
	C	W prawo
2.	MXK	Wydłużenie kroku w kłusie
	K	Kłusem roboczym
3.	P	Wołta w lewo o średnicy 10 m
	B	W lewo
4.	E	W prawo
	S	Wołta w prawo o średnicy 10 m
5.	C	Zatrzymanie, nieruchomość 5", ruszyć stępem pośrednim
6.	MV	Stęp swobodny
	V	Stępem pośrednim
7.	K	Kłusem roboczym
	A	Galopem roboczym z lewej nogi
8.	FM	Wydłużenie galopu
9.	M	Galopem roboczym
10.	C	Koło w lewo o średnicy 15 m
11.	HXK	Wężyk o jednym łuku w kontrgalopie
	FXH	Zmiana kierunku
12.	X	Przejsie do kłusa
	Pomiędzy H i C	Zagalopowanie z prawej nogi
13.	MF	Wydłużenie galopu
14.	F	Galopem roboczym
15.	A	Koło w prawo o średnicy 15 m
16.	KXH	Wężyk o jednym łuku w kontrgalopie
17.	MXK	Zmiana kierunku
	Przed K	Przejsie do kłusa
18.	KAF	Kłus roboczy
19.	FXH	Wydłużenie kroku w kłusie
	H	Kłusem roboczym
	B	Koło w prawo o średnicy 20 m kłusem anglezowanym, stopniowe wydłużenie i obniżenie szyi (tzw. żucie z ręki)
20.	Przed B	Stopniowe nabranie wodzy
	B	Kłusem roboczym na wprost
21.	A	Na linię środkową
	X	Zatrzymanie, nieruchomość, ukłon
		Opuścić czworobok stępem na długiej wodzy w A

Wrażenie ogólne:

1.	Poprawność i skuteczność użycia pomocy
2.	Postawa i dosiad jeźdźca

Pomyłki:	
I = - 0,2	
II = - 0,4	
III = eliminacja	

.....
Podpis Sędziego

3. Odznaka Złota

Przygotowanie do egzaminu może być prowadzone we wszystkich klubach i sekcjach jeździeckich, natomiast egzamin na Odznakę Złotą może być prowadzony tylko w certyfikowanym ośrodku jeździeckim. Komisja Egzaminacyjna składa się z: przewodniczącego - członka Centralnej Komisji Egzaminacyjnej PZJ oraz dwóch członków Wojewódzkiej Komisji Egzaminacyjnej.

Do egzaminu mogą przystąpić posiadacze Odznaki Srebrnej po upływie co najmniej 6-ciu miesięcy od daty jej uzyskania (daty egzaminu). Egzamin na Odznakę Złotą nie może być łączony z egzaminami na inne Odznaki.

Egzamin składa się z trzech części:

- a. część ujeżdżeniowa – elementy ujeżdżenia z klasy P. (stęp swobodny, stęp pośredni, kłus roboczy, kłus pośredni, galop roboczy, kontrgalop, ustępowanie od łydki z głową do ściany w stępie i w kłusie)
Konie są przygotowywane samodzielnie przez jeźdźca do zademonstrowania wymaganych egzaminem zadań (podobnie jak rozprężanie przed zawodami). W tym czasie – 15 minut - ocenia się, czy poprzez prawidłowy dosiad jeźdźca i poprawne użycie pomocy, praca z koniem jest prowadzona zgodnie z zasadami teorii jazdy. Na zakończenie sprawdzianu, egzaminator może nakazać wykonanie dodatkowo niektórych ćwiczeń z w/w zestawu.
- b. pokonanie standardowego toru przeszkód o wysokości 90cm i szerokości 100cm. (Plan toru przeszkód jak dla instruktorów sportu - wg załącznika, wysokość dla kuców obniżona o 10 cm).
Obowiązuje kielznanie wędzidłowe. Ocenie podlega dosiad i oddziaływanie jeźdźca, wycucie tempa i dystansu, a także sposób pokonywanie przeszkód.
Dwa nieposłuszeństwa konia, upadek jeźdźca lub konia - eliminują z egzaminu.

Egzamin w skokach dla zawodników posiadających co najmniej II klasę sportową w ujeżdżeniu pozostaje na poziomie wymagań na Odznakę Srebrną.

Z egzaminu praktycznego nikt nie jest zwalniany.

- c. część teoretyczna – pytania na egzaminie teoretycznym - po jednym z każdego rozdziału - mogą być zadawane tylko z opublikowanego wcześniej zestawu pytań.

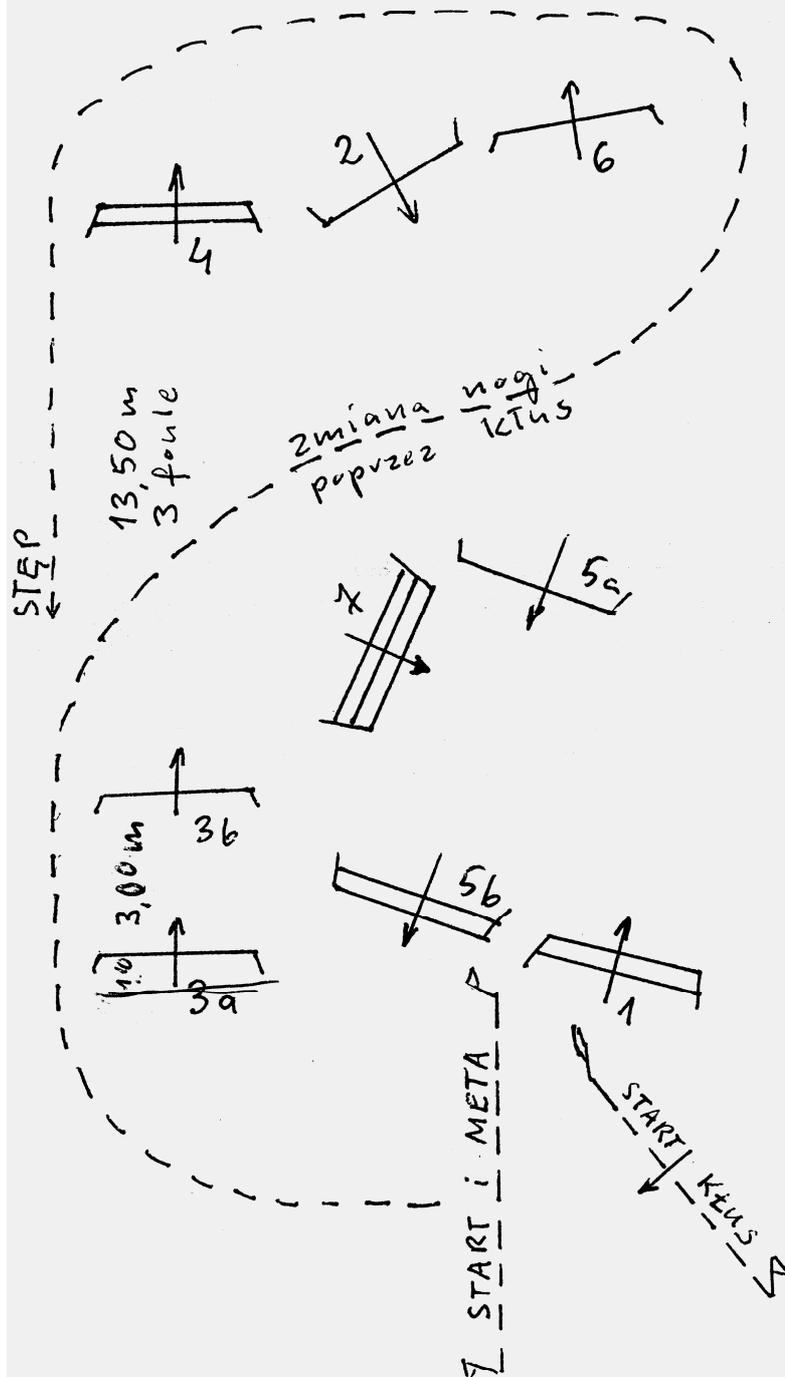
Oceną za każdą część egzaminu jest „zaliczony” lub „nie zaliczony”.

Nie zaliczona część ujeżdżeniowa egzaminu powoduje niedopuszczenie do zdawania części w skokach.

Nie zaliczony egzamin może być zdawany powtórnie po upływie co najmniej sześciu miesięcy.

Nie zaliczona część egzaminu może być powtórnie zdawana również nie wcześniej niż po upływie sześciu miesięcy, ale nie później niż po upływie jednego roku.

Hala lub czworobok minimum 20 x 40 m
 Maksymalna wysokość przeszkód 90 cm
 Maksymalna szerokość przeszkód 110 cm

Założenia szczegółowe

Po przeszkodzie nr 2 na określonej linii przejście do kłusa i skok przez przeszkodę nr 3a i 3b (in and out), dalej pozostać w galopie.

Po przekroczeniu linii mety pozostać na nakazanej trasie (na planie linia przerywana) w galopie na prawa rękę, w okolicy przeszkody nr 7 zmienić kierunek ze zmianą nogi w galopie z przejściem do kłusa. Na krótkiej ścianie przejść do kłusa (kłus anglezowany), na środku długiej ściany kłus ćwiczebny. Przejście do stępa i pokazanie ćwiczenia „żucie z ręki”.

Uwaga ! podane odległości pomiędzy przeszkodami powinny być dopasowane do możliwości konia.

**Karta oceny
egzamin praktyczny na Odznakę Złotą**

Jeździec.....

1. ocena umiejętności ujeżdżeniowych - ocenia się, czy poprzez prawidłowy dosiad jeźdźca i poprawne użycie pomocy samodzielna praca z koniem jest prowadzona według reguł określonych w skali szkoleniowej.

UWAGI:

Ocena :

2. ocena umiejętności w skokach - oceniany jest prawidłowy pósiad i dosiad skokowy, pokonywanie cavaletti i skoki przez pojedyncze przeszkody, a także sposób przejścia do zatrzymania. Ocenie podlega również zachowanie jeźdźca pomiędzy przeszkodami (utrzymanie optymalnego tempa, prawidłowe wyjeżdżanie zakrętów, znalezienie miejsca prawidłowego odskoku), a także styl skoku.

Wzorowy dosiad skokowy i oddziaływanie jeźdźca są najważniejszymi kryteriami oceny.

UWAGI:

Ocena:

Podpisy komisji egzaminacyjnej

II. Odznaki specjalistyczne

a. Odznaki w powożeniu

Przygotowanie do egzaminu może być prowadzone we wszystkich klubach i sekcjach jeździeckich, natomiast organizatorem egzaminu może być klub zarejestrowany w PZJ/WZJ i prowadzący sekcję powożenia

Minimalny wiek egzaminowanego – 14 lat, jednakże do ukończenia 18 roku życia podczas części praktycznej egzaminu na pojeździe musi znajdować się osoba dorosła.

Egzamin końcowy jest przeprowadzany przez 2 członków Komisji Egzaminacyjnej, z których jeden musi być sędzią konkurencji powożenia o statusie co najmniej sędziego II klasy, a drugi członkiem WKE.

Konie wykorzystywane do egzaminu muszą mieć minimum 4 lata.

W części praktycznej na pojeździe obowiązkowo musi znajdować się luzak.

Osoby, które posiadają aktualną dowolną klasę sportową w powożeniu nie muszą zdawać egzaminu z części praktycznej”

Pozostałe zasady są identyczne jak przy zdobywaniu Odznak Jeździeckich.

1. Odznaka Brązowa w Powożeniu

Egzamin składa się z dwóch części:

a. część praktyczna:

- prawidłowe podejście do konia;
- prawidłowe odczytanie i interpretacja reakcji konia;
- prowadzenie w rękę i wiązanie;
- ocena prawidłowości dopasowania uprzęży;
- prawidłowe odmierzenie lejców, wsiadanie i zsiadanie z pojazdu;
- jazda i opanowanie zaprzęgu jednokonnego (lub parokonnego) (konie nie muszą być przygotowane samodzielnie przez egzaminowanego) w stępie i kłusie po liniach prostych i w zakrętach na placu (wg załączonego rysunku) z prawidłowym prowadzeniem lejców i bata.

b. część teoretyczna:

- zachowanie konia;
- prawidłowe zachowanie się przy koniu i podstawy pielęgnacji;
- podstawy żywienia i technika żywienia;
- podstawy zdrowia konia;
- podstawy eksterieru, maści i odmiany;
- podstawy teorii powożenia;
- nakładanie i zdejmowanie uprzęży;
- zaprzęganie i wyprzęganie zaprzęgów jedno i parokonnych;
- sprzęt do powożenia i strój powożącego i luzaka;
- zasady lonżowania konia;
- zasady zachowania na ujeżdżalni.

2. Odznaka Srebrna w Powożeniu

a. część praktyczna:

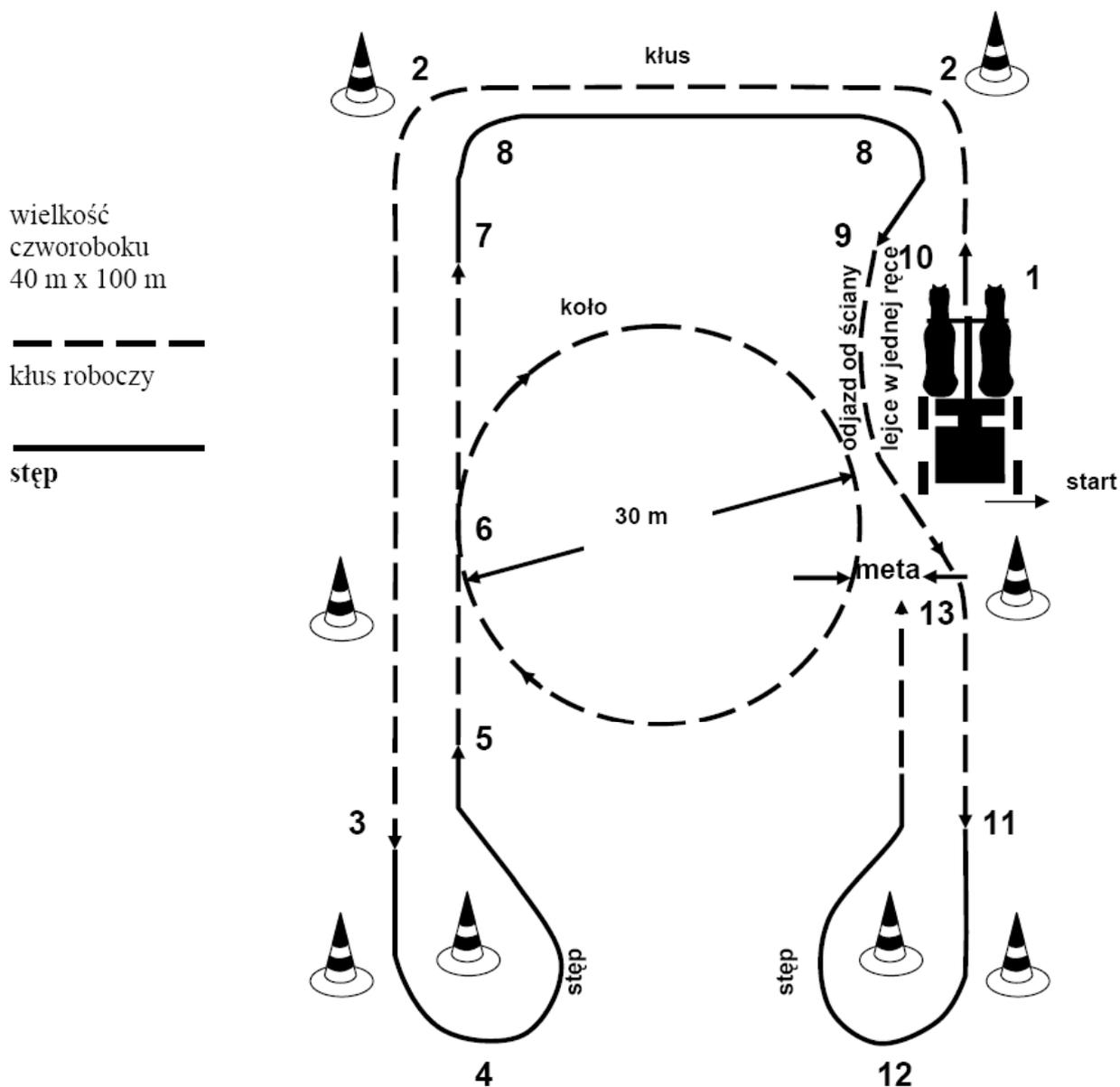
- nakładanie, dopasowanie i zdejmowanie uprzęży;
- zaprzęganie i wyprzęganie zaprzęgów jedno i parokonnych;
- praca z koniem na lonży;
- wykonanie czworoboku klasy L do 80 pkt karnych;

- pokonanie parkuru zręcznościowego dla klasy L do 25 pkt karnych.
- b. część teoretyczna:
- rozszerzone wiadomości z pielęgnacji, żywienia i zdrowia koni;
 - rozszerzone wiadomości z teorii powożenia;
 - chody koni;
 - opis stosowanych pomocy podczas wykonywania poszczególnych figur na ujeżdżalni;
 - podstawy teorii pokonywania przeszkód na parkurze i w krosie;
 - zasady jazdy w terenie;
 - pierwsza pomoc.

3. Odznaka Złota w Powożeniu

- a. część praktyczna:
- wykonanie czworoboku klasy N do 70 pkt. karnych. Nie zaliczenie próby ujeżdżenia powoduje nie dopuszczenie do dalszej części egzaminu praktycznego;
 - pokonanie parkuru zręcznościowego dla klasy N do 20 pkt. Karnych;
 - prawidłowe pokonanie 4 przeszkód maratonowych. Wywrócenie pojazdu w jakiegokolwiek przeszkodzie spowoduje nie zaliczenie tej próby;
 - praca z koniem na podwójnej lonży.
- b. część teoretyczna:
- zagadnienia obowiązujące na brązową i srebrną odznakę;
 - zasady powożenia zaprzęgiem czterokonnym ;
 - znajomość rozdziałów 1-5, 8, 11-13 oraz 15-16 podręcznika „Akademia jeździecka – część I”.

Próba jazdy na Brązową Odznakę w Powożeniu

1. ruszyć kłusem roboczym
2. skręt w lewo
3. przejście do stępa
4. zwrot w lewo
5. przejście do kłusa roboczego
6. koło o średnicy 30 m w prawo
7. przejście do stępa
8. skręt w prawo
9. przejście do kłusa
10. odjazd od ściany, leżce w jednej ręce
11. przejście do stępa
12. zwrot w prawo
13. zatrzymanie

ZałącznikPróba jazdy na Brązową Odznakę w Powożeniu
egzamin praktyczny

Powożący.....

Nr ruchu	Zadanie	Do oceny	Uwagi
1.	Ruszyć kłusem roboczym	Dokładność, jazda po prostej	
2.	Skręt w lewo	Dokładność, jazda po prostej, wygięcie, regularność	
3.	Przejście do stępa	Przejście, regularność,	
4.	Zwrot w lewo	Dokładność figury, regularność, wygięcie	
5.	Przejście do kłusa roboczego	Dokładność, jazda po prostej	
6.	Koło o średnicy 30 m w prawo	Dokładność figury, regularność, wygięcie	
7.	Przejście do stępa	Przejście, regularność	
8.	Skręt w prawo	Dokładność figury, regularność, wygięcie	
9.	Przejście do kłusa	Przejście, regularność	
10.	Odjazd od ściany ok. 5 m, lejce w jednej ręce	Dokładność figury, regularność, wygięcie	
11.	Przejście do stępa	Przejście, regularność	
12.	Zwrot w prawo	Dokładność figury, regularność, wygięcie	
13.	Zatrzymanie	Przejście do zatrzymania, stanie na wędzidle	
Skala ocen 1-10 (z dokładnością 0,1)			
Pomyłki: I – 0,2; II – 0,4; III – eliminacja			
	Ostateczna ocena		

Komisja oceniająca egzamin:

Data.....

Miejsce egzaminu:.....

Nazwisko i imię..... podpis.....

Nazwisko i imię..... podpis.....

Nazwisko i imię..... podpis.....

Karta oceny
Egzamin praktyczny na odznakę brązową w powożeniu

Powożący.....

:Do oceny: prawidłowa sylwetka na koźle, prawidłowe trzymanie lejców, poprawność użycia pomocy, dokładność wykonania figur, regularność, prawidłowe wykonanie skrętów i zwrotów, prawidłowe wykonanie przejść, wrażenie ogólne.

Uwagi:

Ocena:

Komisja oceniająca egzamin:

1. Nazwisko i imię..... podpis.....

2. Nazwisko i imię..... podpis.....

Data..... miejsce egzaminu.....

b. Odznaki wołyżerskie

1. Cel:

- posiadanie odznaki wołyżerskiej jest oficjalnym potwierdzeniem określonych umiejętności praktycznych i teoretycznych w dyscyplinie wołyżerki;
- posiadanie odznaki jest oficjalnie uznawane i powinno motywować do poszerzania swojej wiedzy o koniu i sportach konnych, także w zakresie pielęgnacji i obchodzenia się z koniem oraz do dalszego rozwoju swoich praktycznych umiejętności wołyżerskich;

2. Rodzaje odznak:

- 2.1. „Brazowa” odznaka wołyżerska;
- 2.2. „Srebrna” odznaka wołyżerska;
- 2.3. „Złota” odznaka wołyżerska.

3. Założenia ogólne dotyczące zdobywania odznak.

3.1. Organizator egzaminu zgłasza do PZJ chęć organizacji egzaminu na Odznakę Wołyżerską podając:

- termin i miejsce egzaminu, zaakceptowane przez właściwy WZJ (powinny być ustalone z odpowiednim wyprzedzeniem) – zaleca się publikowanie terminów egzaminów na odznaki jeździeckie w kalendarzach zawodów WZJ.
- imienną listę kandydatów do egzaminu z podaniem daty i miejsca urodzenia oraz miejsca zamieszkania (około 3 tygodnie przed egzaminem);
- wraz z imienną listą organizator przesyła dowód wpłaty na rzecz PZJ opłaty egzaminacyjnej w wysokości 25 PLN od każdego z kandydatów zgłoszonych do egzaminu.

3.2. Centralna Komisja Egzaminacyjna ustala z przewodniczącym Wojewódzkiej Komisji Egzaminacyjnej nazwiska egzaminatorów z listy zatwierdzonej przez CKE. Każdy egzamin musi być przeprowadzany przez sędziego wołyżerki (z odpowiednią licencją) i przedstawiciela Wojewódzkiej Komisji Egzaminacyjnej;

4. PZJ przesyła organizatorowi egzaminu indywidualne protokoły egzaminacyjne wraz z dwoma kopiami listy kandydatów. Protokoły wydawane są osobno dla każdego kandydata (oryginał i kopia).

5.2. Odznaki – zasady przystępowania do egzaminów:

5.2.1. „Brazowa” odznaka wołyżerska

- a) zgłoszenia do egzaminu na odznakę wołyżerską dokonuje u organizatora sam zainteresowany poprzez swój klub;
- b) do egzaminu na „brazową” odznakę wołyżerską może przystąpić każdy uprawiający wołyżerkę w klubie, nie musi on być zarejestrowany jako zawodnik w PZJ/WZJ; wszyscy przystępujący do egzaminu muszą dostarczyć zaświadczenie od uprawnionego lekarza o zdolności do uprawiania sportu konnego (wołyżerki), osoby nieletnie także pisemne zezwolenie rodziców (potwierdzone przez Klub) na branie udziału w egzaminie;

5.2.2. „Srebrna” odznaka wołyżerska

- a) zgłoszenia do egzaminu na odznakę wołyżerską dokonuje u organizatora sam zainteresowany poprzez swój klub;

- b) aby móc dokonać zgłoszenia do egzaminu na „srebrną” odznakę wołyżerską, kandydat ubiegający się musi być w posiadaniu „brązowej” odznaki wołyżerskiej co najmniej 3 miesiące;

5.2.3. „Złota” odznaka wołyżerska

- a) zgłoszenia do egzaminu na odznakę wołyżerską dokonuje u organizatora sam zainteresowany, poprzez swój klub;
- b) aby móc dokonać zgłoszenia do egzaminu na „złotą” odznakę wołyżerską, kandydat ubiegający się musi być w posiadaniu „srebrnej” odznaki wołyżerskiej co najmniej 6 miesięcy;

6. Egzamin – zgłoszenia, zasady organizacji:

- a. Egzamin odbywa się zgodnie z niniejszym Regulaminem Odznak oraz aktualnym krajowym Regulaminem Wołyżerki (dotyczy to również koni); dodatkowo konie powinny zostać dopuszczone do egzaminu przez lekarza weterynarii;
- b. Egzamin składa się z dwóch części, które powinny być zaliczane w tym samym dniu, bądź w ciągu dwóch kolejnych dni.

c.1. Część teoretyczna:

każdy ubiegający się o odznakę wołyżerską („Brązową”, „Srebrną” lub „Złotą”) musi zostać przeegzaminowany (odpowiednio do wymagań poszczególnych odznak – osobna publikacja) w trzech dziedzinach:

- wiadomości z dziedziny wołyżerki (przepisy, teoria ćwiczeń wołyżerskich);
- organizacja sportu konnego;
- hodowla (rasy i typy koni, żywienie koni itd.), pielęgnacja koni (podstawowe wiadomości o chowie i chorobach koni), jak też wiadomości z zakresu budowy konia (podstawowe zagadnienia z anatomii i fizjologii koni), mechaniki jego ruchu (podstawowe chody konia), podstawowej teorii jeździeckiej (w stajni, zasady jazdy na ujeżdżalni, rząd sportowy), ochrony prawnej zwierząt itd. itp.;

c.2. Część praktyczna:

a) wołyżerka

- umiejętność samodzielnego przygotowania konia do wołyżerki;
- ćwiczenia wołyżerskie na koniu:

„Brązowa” odznaka – pokazanie w jednym bloku ćwiczeń obowiązkowych kat. D (wg Regulaminu Krajowego);

- minimalna ocena za każde ćwiczenie obowiązkowe musi wynosić 5,0 punktów; oceniana jest tu prawidłowa technika wykonania poszczególnych ćwiczeń obowiązkowych przez poszczególnych wołyżerów (bez uwzględniania zespołu, konia, lonżującego);
- ocena za część teoretyczną musi wynosić minimum 5,0 punktów;

„Srebrna” odznaka – pokazanie w dwóch blokach ćwiczeń obowiązkowych kat. C (program indywidualny wg Regulaminu Krajowego);

- minimalna średnia ocena za wszystkie ćwiczenia obowiązkowe musi wynosić 5,0 punktów, przy czym ocena za żadne z ćwiczeń nie może być niższa niż 5,0 punktów;
- oceniana jest tu prawidłowa technika wykonania poszczególnych ćwiczeń obowiązkowych przez poszczególnych wołyżerów (bez uwzględniania zespołu, konia, lonżującego);
- ocena za część teoretyczną musi wynosić minimum 5,0 punktów;

„Złota” odznaka - pokazanie w dwóch blokach ćwiczeń obowiązkowych kat B (indywidualny wg Regulaminu Krajowego);

- minimalna średnia ocena wszystkie ćwiczenia obowiązkowe musi wynosić 5,0 punktów, przy czym ocena za żadne z ćwiczeń nie może być mniejsza niż 5,0 punktów;
- oceniana jest tu prawidłowa technika wykonania poszczególnych ćwiczeń obowiązkowych przez poszczególnych wołyżerów (bez uwzględniania zespołu, konia, lonżującego);
- ocena za część teoretyczną musi wynosić minimum 5,0 punktów;

7. Egzamin – wyniki

Wynik egzaminu brzmi „zaliczony” lub „niezaliczony”. Jeżeli ocena za jedno z ćwiczeń obowiązkowych wynosi odpowiednio dla rodzajów odznak poniżej 5,0 punktów, to dopuszcza się możliwość ponownego powtórzenia tego ćwiczenia pod koniec egzaminu, pod warunkiem, że wszystkie pozostałe ćwiczenia uzyskały co najmniej minimalne noty pożądane przy egzaminie na daną odznakę.

8. Egzamin – powtórzenie

Nie zaliczony egzamin na **„Brązową odznakę”** może być zdawana powtórnie w najbliższym następnym terminie egzaminacyjnym.

Nie zaliczony egzamin na **„Srebrną odznakę”** może być zdawany powtórnie po upływie co najmniej trzech miesięcy

Nie zaliczony egzamin na **„Złotą odznakę”** może być zdawany powtórnie po upływie co najmniej sześciu miesięcy

9. W trakcie egzaminu praktycznego Przewodniczący komisji wpisuje do arkusza oceny wołyżera wszystkie uwagi i oceny dotyczące jego pokazu. Arkusz ten otrzymuje zainteresowany po zakończeniu egzaminu.

10. Oryginał protokołu egzaminacyjnego podpisany przez członków Komisji Egzaminacyjnej przekazany zostaje organizatorowi.

11. Kopię protokołu egzaminacyjnego wraz z arkuszem oceny otrzymuje egzaminowany. W przypadku nie zaliczenia całego egzaminu lub którejś jego części, egzaminowany zgłasza się z kopią protokołu na egzamin poprawkowy – przy zachowaniu okresu karencji - organizowany w najbliższym następnym terminie na terenie WZJ. Egzamin poprawkowy należy zdać nie później niż w ciągu 12 miesięcy. Po egzaminie poprawkowym kopia protokołu egzaminacyjnego pozostaje u organizatora tegoż egzaminu. Nie zdanie egzaminu poprawkowego powoduje konieczność rozpoczęcia całej procedury od nowa – zgłoszenie na listę egzaminacyjną, konieczność ponownego wniesienia opłaty 25 PLN itd.

12. Po zakończeniu egzaminu Przewodniczący Komisji wysyła niezwłocznie do PZJ zbiorczy protokół egzaminacyjny z adnotacją przy każdym nazwisku o zaliczeniu lub nie zaliczeniu egzaminu.

13. Organizator egzaminu przesyła do PZJ:

- kopię listy uczestników (jak w p.7);
- oryginały indywidualnych protokołów egzaminacyjnych wszystkich zdających osób
- ewentualnie kopie indywidualnych protokołów egzaminacyjnych tych osób, które zdawały egzamin poprawkowy;

14. Po otrzymaniu dokumentów PZJ wystawia legitymacje i wraz z Odznakami przesyła je do organizatora egzaminu.

15. Przebieg egzaminu może być kontrolowany przez przedstawiciela Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

16. Organizator egzaminu powinien zadbać o uroczyste wręczenie legitymacji i odznak.
17. Koszty związane z przeprowadzeniem egzaminu – przejazdy, wyżywienie, noclegi i wynagrodzenie egzaminatorów (wg zasad ryczałtów sędziowskich) oraz inne opłaty organizacyjne mogą być pokryte ze środków własnych organizatora lub z opłat pobranych od uczestników egzaminu. Dodatkowa opłata pobierana od zdających na pokrycie kosztów egzaminu nie powinna przekraczać wysokości kwoty wnoszonej przez nich na rzecz PZJ.
18. Wyniki egzaminów organizowanych z naruszeniem powyższych zasad nie będą uznawane.